

[Karl Olsen.]

enkelte borger større beskyttelse end de tilsvarende paragraffer i den nugældende grundlov.

Men, vil man indvende, der er ingen beskyttelse mod gennemførelsen af almindelige indskrænkninger i ejendomsretten, hvorfor der ikke ydes erstatninger; der er ingen beskyttelse mod socialisering og voldsom beskatning. Disse problemer har udefra været rejst overfor kommissionen gennem henvendelser fra de store erhvervssammenslutninger og fra grundejerne. Bortset fra det teknisk vanskelige ved at forme paragraffer, der imødekom de fremførte tanker — det var vanskeligheder, der kunne overvindes —, har vi under kommissionsarbejdet måttet erkende, at der ikke har været nogen mulighed for at skabe et politisk flertal for at få synspunkter af denne art indføjet i grundloven. Vi har måttet bøje os for dette som en kendsgerning. Men der er i denne forbindelse ikke tale om et tilbageskridt, vor nuværende grundlov har heller ikke nogen beskyttelse af den omtalte art, d. v. s. at det for disse forholds vedkommende bliver ved den gældende tilstand, eller sagt på en anden måde: disse spørgsmål må i fremtiden som hidtil finde deres afgørelse gennem den politiske kamp mellem de forskellige synspunkter.

Vi har fra konservativ side i kommissionen ønsket at nå videre end bestemmelsen i § 67, der her lyder: „Folkekirkens forfatning ordnes ved lov.“ Vi havde ønsket, at det havde været muligt at nå det, som blev nået i 1939-forslaget, hvori paragraffen fik følgende udformning: „Folkekirkens forfatning ordnes ved lov. Ændringer vedrørende kirkens indre forhold kan kun gennemføres, efter at forhandlinger derom er ført med bisopperne. De til folkekirkens brug henlagte midler må kun anvendes til kirkelige formål.“

Det har ikke været muligt i kommissionen at nå dette. Vi vil i det kommende udvalg rejse dette spørgsmål igen og håbe på forståelse for vore synspunkter.

Lad mig tilsidst ganske kort pege på, hvad vi fra konservativ side må anse for væsentlige fortrin i dette forfatningsforslag fremfor den nugældende grundlov. Jeg ser i denne forbindelse bort fra den rationalisering, der sker, og fra, at vi på en række områder blot kodificerer den forfatningsmæssige udvikling, der er sket siden 1915.

Først og fremmest vil jeg pege på forenigelsen af vælgernes mulighed for direkte at præge lovgivningen gennem folkeafstemninger.

Dernæst den udbyggede beskyttelse af den enkelte borger gennem en forstærket domstolskontrol ved oprettelsen af forvaltningsdomstole og ved oprettelsen af justitieuombudsmandsstillingen, ved forstærket kontrol med frihedsberøvelse og ved styrkelsen af ejendomsretsparagraffen.

Dertil kommer så en fornuftig og besindig ordning af tronfølgen, Grønlands optagelse i det danske rige og fornuftige og klare bestemmelser vedrørende vort forhold til udlandet.

Alt dette gør, at vi anser forslaget for at være bedre end den nuværende grundlov, og derfor vil vi fra konservativ side medvirke til dets gennemførelse.

Det vil være naturligt for mig som ordfører for et parti, der i 1939 forloftede sig under forsøget på at løse grundlovssagen, at bringe i erindring den mand, der mere end nogen anden dengang stod inde for det forslag, der da blev forelagt: Christmas Møller. Ideen i hans konservative forfatningspolitik, som han dengang stærkt førte igennem i sit eget parti sammen med den mand, der også i denne omgang har været med til at tegne det konservative folkepartis forfatningspolitik, det ærede medlem af det andet høje ting hr. Halfdan Hendriksen, ideen som det konservative folkeparti fuldt og helt vedkender sig i dag, rummes i slutningsordene i hans ordførertale den 18. oktober 1938 her i dette høje ting. Idet jeg på mit partis vegne gør hans ord til mine, skal jeg slutte mine bemærkninger ved denne første behandling med dette citat af Christmas Møller — præget som det er af hans had til diktaturet og hans store kærlighed til det danske folk. Han udtalte dengang:

„Efter 70 års strid om, hvorledes magten til syvende og sidst skulle være i landet, træffes ved dette forfatningsforslag den eneste afgørelse, der er mulig, når man i tiden, så hård som den er, skal vælge, nemlig at det skal være eet vælgerkorps og een valgdag, der træffer afgørelsen, det skal være det store brede almindelige danske folk alene, og ingen anden skal have afgørelsen for dets skæbne.“

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til vedtagelse i det høje ting.